

Міжнародна Інтернет конференція "Сучасні дослідження когнітивної психології"

бер. 25

Когнітивні стилі як чинник формування індивідуальної інформаційно-психологічної позиції

Хворост Христина Юрївна

Асистент кафедри медичної психології та психодіагностики факультету психології, Волинський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)

Когнітивні стилі як чинник формування індивідуальної інформаційно-психологічної позиції

Відсутність комплексного вивчення проблеми інформаційно-психологічної позиції молоді як сукупності індивідуальних, вибіркових і свідомих ставлень до інформації зумовлює актуальність дослідження.

Метою праці є вивчення когнітивних стилів – чинників індивідуального ставлення до інформації як складової інформаційно-психологічної позиції особистості.

Оскільки ставлення – одна із форм відображення людиною оточуючого її середовища, то його формування відбувається у процесі відображення нею на індивідуальному рівні сутності об'єктивно існуючих ставлень в умовах її макро- та мікросвіту[4]. Так, в основі усіх психічних процесів є її ставлення до інформації. Тому, процес індивідуального сприйняття дійсності здійснюється через конкретний когнітивний стиль, притаманний даній особистості.

М.А. Холодна визначає когнітивні стилі як індивідуально – своєрідні способи обробки інформації про актуальну ситуацію: її сприйняття, аналіз, категоризація, оцінка[5 ,146]. Сьогодні науковці виділяють близько 20 когнітивних стилів, зокрема: імпульсивність – рефлексивність, вузький – широкий діапазон еквівалентності, відкритість пізнавальної позиції.

Перший визначає формування ненавмисного інтелектуального контролю через визначення особливостей сканування перцептивного поля в ситуації множинного вибору за категоріями: рефлексивні(основна) – («повільні/ точні»); імпульсивні(основна) – («швидкі/ неточні»); «швидкі/ точні» (додаткова); «повільні/ неточні» (додаткова).

Наступний стиль – вузький – широкий діапазон еквівалентності (аналітичність - синтетичність). Аналітики виділяють більше груп, орієнтуючись на відмінності об'єктів. Синтетики орієнтуються на подібні ознаки предметів (виділяють менше груп).

Останній вищезгаданий когнітивний стиль – це міра відкритості пізнавальної позиції людини до інформації, де співставляються особливості індивідуального ментального кругозору.

Отже кожен із зазначених когнітивних стилів визначає конкретний індивідуально-своєрідний показник обробки інформації, а їх комплексне застосування формує уявлення про індивідуальне ставлення до певної інформації, враховуючи психологічну позицію особистості. Вона ж, у свою чергу, є невід'ємною частиною соціальної зрілості будь-якої людини.

Література

Ананьев Б. Г. Избранные труды по психологии / Б. Г. Ананьев. – СПб: Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2007. – 412 с.

Дружинин В.Н. Психология общих способностей / В. Н. Дружинин. – СПб. : Питер, 2002. – 368 с.

Мясищев В. Н. Психология отношений / В. Н. Мясищев. Под ред. А. А.Бодалева. – М. : Изд-во «Институт практической психологии», 1995. – 356с.

Солсо Р. Когнитивная психология / Роберт Солсо. – СПб. : Питер, 2002. – 592 с.

Холодная М.А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб.: Питер, 2002. – 272с.:ил. – (Серия «Мастера психологии»).